

Warszawa, 26 stycznia 2005 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

RPO-479912-IV/2004/GR

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Pan
Andrzej Kalwas
Minister Sprawiedliwości - Prokurator
Generalny RP
Warszawa

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi obywateli, którym sądy rozpoznające sprawy cywilne odmawiają dokonywania doręczeń na wskazaną skrytkę pocztową. Skargi te pochodzą przede wszystkim od osób bezdomnych, dla których ta forma adresowania przesyłek sądowych w sposób najwygodniejszy i najbezpieczniejszy pozwalałaby realizować prawo do sądu (dochodzić swych praw i podejmować obronę przed sądem).

Rzecznik Praw Obywatelskich przedstawiał już ten problem Ministrowi Sprawiedliwości w roku 2000 i 2001 (wystąpienia Rzecznika z dnia 5 października 2000 r. i 18 grudnia 2001 r. - nr RPO/347732/2000/IV/KF).

Z odpowiedzi nadesłanych przez Ministra Sprawiedliwości (pisma z dnia 20 czerwca 2001 r. i 15 lutego 2002 r., nr O.I.0133/70/00) wynika między innymi, że zwrócono się do Przewodniczącego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego o rozważenie, w toku prac legislacyjnych nad zmianami procedury cywilnej, kwestii doręczania pism za pośrednictwem skrytki pocztowej.

Od tego czasu, pomimo dokonania dwóch obszernych nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego (ustawy z dnia: 2 lipca 2004 r. - Dz. U. Nr 172, poz. 1804 oraz 22 grudnia 2004 r. - Dz. U. z 2005 r., Nr 13, poz. 98) , nie wprowadzono postulowanej przez Rzecznika regulacji.

W związku z powyższym, podtrzymując w całości argumentację zawartą we wskazanych wyżej pismach RPO, zwracam się ponownie z prośbą o rozważenie przedstawionego problemu.

Dopuszczenie doręczania pism sądowych za pośrednictwem skrytki pocztowej byłoby - w ocenie Rzecznika - krokiem naprzód w realizacji wartości konstytucyjnych.

Konstytucja RP wymaga, aby postępowanie sądowe było ukształtowane zgodnie z zasadami sprawiedliwości (art. 45 ust. 1). Wymaganie to dotyczy również reguł dokonywania doręczeń (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 września 2002 r., SK 35/01, OTK-A 2002 nr 5, poz. 60).

W przypadku osób bezdomnych doręczenie za pośrednictwem skrytki pocztowej jest w zasadzie jedynym sposobem doręczenia dostępnym dla tych osób (bez ubiegania się o pomoc osób trzecich).

Z praktyki Rzecznika Praw Obywatelskich wynika również, że ten sposób doręczeń pism sądowych pozwoliłby uniknąć częstych perturbacji związanych z zaginięciem tzw. awiza w sprawach, w których strony (współuczestnicy) mieszkający pod tym samym adresem pozostają w konflikcie (np. sprawy rozwodowe, działowe).

Wprowadzenie postulowanych zmian w żaden sposób nie wpłynęłoby negatywnie na szybkość i sprawność postępowania sądowego. Dokonywanie doręczeń na skrytkę pocztową (*scil.* pozostawienie w niej awiza) następowałaby wyłącznie na wniosek uczestnika postępowania. Tym samym zobowiązywałby się on do regularnego sprawdzania zawartości skrytki i to jego obciążałoby

zaniedbania tego obowiązku. Podobnie zresztą funkcjonuje obecnie doręczenie zastępcze *per aviso* (art. 139 k.p.c), które oparte jest na domniemaniu, że adresat przebywa w miejscu zamieszkania i zapoznawał się z tzw. awizem pozostawionym na drzwiach mieszkania lub w odbiorczej skrzynce pocztowej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2002 r., I CKN 861/00, niepubl.). Postulowana zmiana wprowadzałaby zatem dodatkowe miejsce, gdzie można pozostawić awizo. Odbiór korespondencji następowałby zaś w placówce pocztowej.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147), zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Ministra o przedstawienie stanowiska w tej sprawie, w szczególności proszę o odpowiedź, czy brak nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego w postulowanym przez Rzecznika kierunku oznacza, że Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego uznała zbędność takiej regulacji.

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ *Stanisław Trociuk*
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich